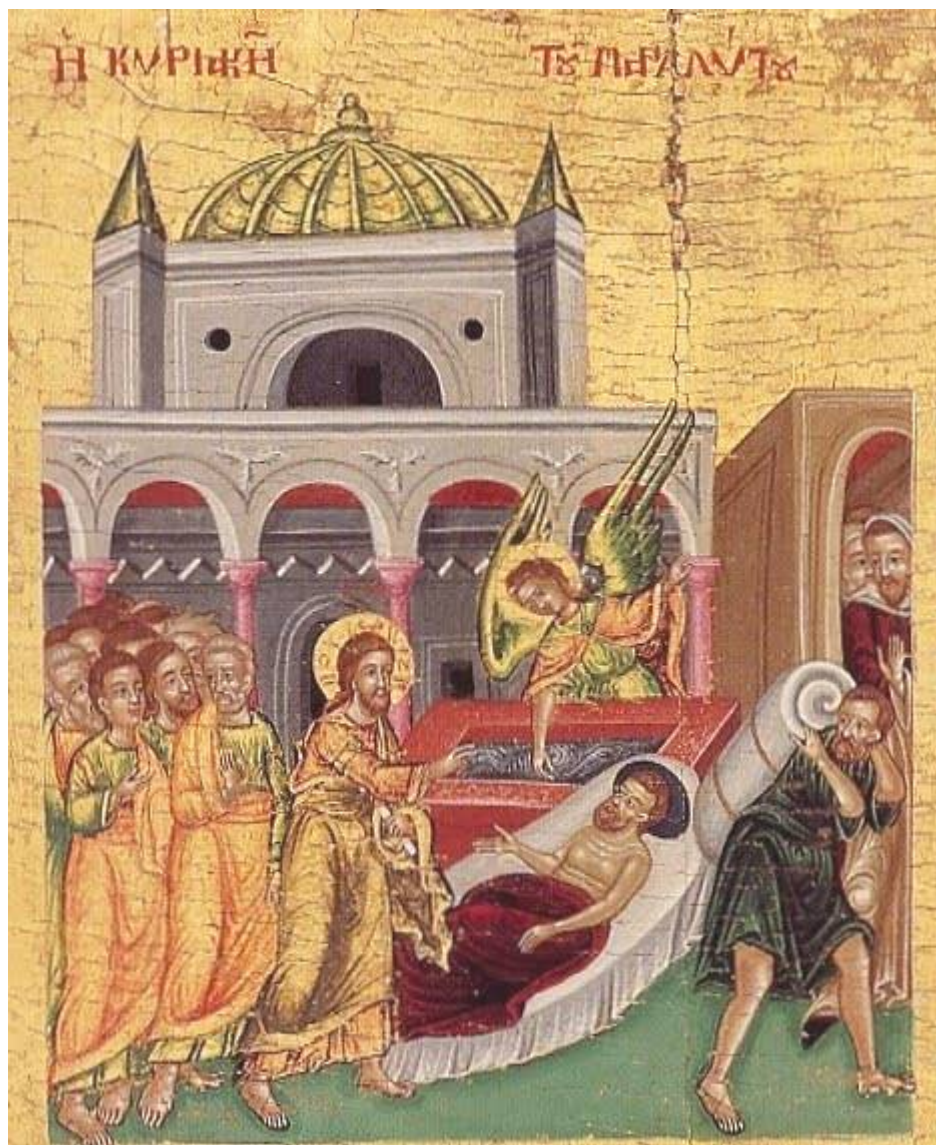

Θεραπεία του παραλύτου της Βηθσεδά

Μητροπολίτου Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικολάου

Τι φοβερός που είναι ο κόσμος που ζούμε! Όπου στρέψεις το βλέμμα σου αντικρύζεις πόνο, αδικία, κακότητα, ένταση, αμαρτία, βία, πολέμους, δυστυχία. Γιατί άραγε; Και γιατί όλα αυτά να συνυπάρχουν με φυσική ομορφιά, με απaráμιλλη καλωσύνη, με ανθρώπινο μεγαλείο; Γιατί να εναλλάσσεται το καλό με το κακό; Γιατί να διαπλέκεται η δυστυχία με την ευτυχία; Γιατί να αντιπαλεύει αδιάκοπα το προκλητικό ερώτημα της θεϊκής απουσίας ή και ανυπαρξίας με τη μυστική υποψία της θεϊκής παρουσίας;

Ο κόσμος αυτός δεν παραπέμπει σε εμφανή θεό, που ψηλαφείται αισθητά ή ανιχνεύεται λογικά. Αυτόν τον θεό μάλλον τον διαγράφει. Η λογική θεώρησή του οδηγεί σε επώδυνες αμφιβολίες. Μια δυναμική ζωής, χωρίς όμως συνέχεια. Μια απέραντη ομορφιά, με επίλογο βέβαιου θανάτου. Ένα σφιχταγκάλιασμα της ανάγκης του για πάντα με την απέραντη απογοήτευση του τώρα. Δυστυχία μηδενιστικών συμπερασμάτων! Ο κόσμος χωρίς θεό όμως δεν αντέχεται. Κάθε σκέψη απουσίας Του προξενεί βαθειά απογοήτευση, αίσθηση κενού, έλλειψη σκοπού, ασάφεια προορισμού, ανυπαρξία λόγου και αιτίας ύπαρξης. Διευκολύνει την ασυδοσία του παρόντος, ταυτόχρονα όμως πνίγει την προοπτική του ατέρμονος μέλλοντος και την προσδοκία της ανώτερης ζωής. Αντίθετα, η διαπίστωση της παρουσίας του θεού γεννά ελπίδα, δίνει φως, προσφέρει κατεύθυνση. Το Ευαγγέλιο παρουσιάζει τον θεό ζώντα, ενεργούντα, παρεμβαίνοντα στην ιστορία. Το διαβάζουμε για να φωτιστούμε και να παρηγορηθούμε. Τόσα και τόσα περιστατικά φανερώνουν την παρουσία του θεού! Τα θαύματα πιστοποιούν τη δύναμη και την αγάπη Του. Η ειλικρίνεια με την οποία είναι γραμμένο πείθει για την αυθεντικότητα των λεγομένων Του. Το διαβάζεις και αναφωνείς: «μεθήμων ο θεός. Γνώτε έθνη και ηττάσθε ότι μεθήμων ο θεός». Ο θεός είναι μαζί μας. Αυτή η πεποίθηση αποτελεί την πηγή της δύναμής μας. Το ανοίγουμε επειδή πιστεύουμε, με την ελπίδα και να φωτισθούμε.

Να όμως που κάποτε η ανάγνωση του Ευαγγελίου ξενίζει. Αντί να στηρίζει, σκανδαλίζει · αντί να οικοδομεί, γκρεμίζει · αντί να ξεκαθαρίζει, σε ζαλίζει. Σου φανερώνει αλήθειες που μόλις τις ακούσεις σε κάνουν να θαυμάζεις, όταν όμως σκεφτείς, σε υποχρεώνουν να εγκατασταθείς σε ασφυκτικά αδιέξοδα.

Μια πρώτη ματιά στο θαύμα της θεραπείας του παραλύτου της Βηθεσδά, όπως αυτή περιγράφεται στο έκεφάλαιο του κατά Ιωάννην Ευαγγελίου, εντυπωσιάζει για τη θεϊκή δύναμη του Χριστού. Πράγματι, με μόνο τον λόγο Του συντρίβει το αναμενόμενο αλλά σπάνιο θαύμα και ανακουφίζει με την έκπληξη μιάς απροσδόκητης θεραπείας με εντελώς πρωτοφανείς όρους. Μια όμως προσεκτικότερη ανάγνωση των συνθηκών της περιγραφής

ανατρέπει το σκηνικό. Γεννά ερωτήματα που βασανίζουν τους μηχανισμούς της πίστης. Προκαλεί τον άνθρωπο του ορθού λόγου με αδυσώπητο τρόπο τον αναστατώνει.

Ένας άνθρωπος τριάντα οκτώ χρόνια κατάκοιτος ξεχωρίζεται από τον Κύριο και θεραπεύεται με εντυπωσιακό τρόπο. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης με χαρακτηριστική συντομία παρουσιάζει τη θαυματουργική θεραπεία. Και ενώ το αποτέλεσμα αναπαύει την πίστη, οι λεπτομέρειες την κλονίζουν.

Μια δεξαμενή με νερό και γύρω της, κατά την περιγραφή του Ευαγγελισμού, «πλήθος πολύ των ασθενούντων, τυφλών, χωλών, ξηρών, εκδεχομένων την του ύδατος κίνησιν». Γύρω από τη δεξαμενή ένα τραγικό πλήθος δύστυχων, δεινοπαθόντων ανθρώπων, ο καθένας του με πόνο και όλοι μαζί με μια παράξενη, ανταγωνιστική ελπίδα. Περιμένουν την ξαφνική έλευση ενός αγγέλου, προκειμένου να ταραξει το νερό της. Μόλις το πάρουν είδηση, προσπαθούν όλοι αυτοί, με το απομεινάρι των φυσικών δυνάμεών τους, με την τεράστια πίεση της εσωτερικής επιθυμίας του, να συρθούν προς τη δεξαμενή, διότι ο «πρώτος εμβάς μετά την ταραχήν του ύδατος υγιής εγένετο ω δήποτε κατείχετο νοσήματι», αυτός που θα καταφέρει να βουτήξει μέσα πρώτος θεραπεύεται από οποιαδήποτε ασθένεια έχει - μόνον ο πρώτος.

Ανάμεσα σε όλους και ένας παράλυτος για τριάντα οκτώ ολόκληρα χρόνια. «Τούτον ιδών ο Ιησούς κατακείμενον», τον βλέπει διερχόμενος από την κολυμβήθρα της Βηθεσδά ο Κύριος, τον πλησιάζει και του λέει: «θέλεις υγιής γενέσθαι;» Τι απλή ερώτηση! Και εκείνος δεν απαντά ευθέως «φυσικά, θέλω», αλλά λέει «Κύριε, άνθρωπον ουκ έχω, ίνα όταν ταραχθή το ύδωρ, βάλη με εις την κολυμβήθραν», δεν έχω κάποιον άνθρωπο ώστε μόλις ταραχθεί το ύδωρ να μου δώσει μια σπρωξιά και να μπω εγώ στο νερό πρώτος. Ενώ δε εγώ πλησιάζω «άλλος προ εμού καταβαίνει», κάποιος άλλος με προλαβαίνει. Ο Κύριος δεν του λέει τίποτε άλλο παρά μόνον «έγειρε, άρον τον κράββατόν σου και περιπάτει». Και μ' αυτόν τον τρόπο, με έναν απλούστατο, εντελώς διαφορετικό απ' όλο αυτό το σκηνικό τρόπο, ο Κύριος του δίνει την υγεία του, τον σηκώνει από την κλίνη της οδύνης

και της δοκιμασίας. Και όχι μόνον αυτό, του δίνει και τη δύναμη να σηκώσει και το κρεβάτι του και να πάει στην ευχή του θεού. Χωρίς καμία κίνηση! Με έναν μόνο λόγο! Ύστερα από τριάντα οκτώ χρόνια! Ύστερα από μία ολόκληρη ζωή!

Συνήθως μένουμε στο δεύτερο μέρος, στον εντυπωσιασμό του θαύματος, και ομολογούμε τη δύναμη του θεού, τη δυνατότητα Του να υπερβαίνει και τις θαυματουργικές δυνάμεις με αιφνιδιασμούς μειζόνων ενεργειών, που σοφά θεραπεύουν μαζί με το σώμα και την ψυχή. Αν όμως αφήσουμε τη σκέψη μας στην περιγραφή της εισαγωγής της περικοπής, τα εσωτερικά μας αισθήματα είναι πολύ διαφορετικά.

Η εικόνα είναι φοβερή. Το θέαμα αποκρουστικό. Τα ερωτήματα αδυσώπητα. Ο άγγελος απροειδοποίητα, «κατά καιρόν», τaráσσει το νερό και μόνον «ο πρώτος» βρίσκει ίαση. Εδώ τελειώνει το θαύμα, εδώ εξαντλείται και το έλεος του θεού. Εδώ αρχίζει το δράμα της σκέψης και της λογικής. Πόνος τεράστιος, αδικία ανεξήγητη, ερωτήματα αναπάντητα. Το έλεος του θεού ελάχιστο, μόνο για τον ένα, για τον πρώτο. Πώς να συμβαδίσει αυτό με τη λογική μας; Πώς να ερμηνεύσει την αγάπη του θεού; τη δικαιοσύνη, την ταπείνωσή Του; Πώς να πείσει για την παρουσία Του; Μάλλον προκαλεί με την απουσία Του.

Πώς είναι δυνατόν να πιστεύσει κανείς ότι με αυτόν τον τρόπο ο θεός επιλέγει να δείξει τη θεότητά Του και να θεραπεύσει; Γιατί θα έπρεπε –ας φανταστούμε το θέαμα- να κατεβεί ο άγγελος, να τaráξει το νερό σε άγνωστη στιγμή, ώστε δίχως καμία προετοιμασία, ξαφνικά αυτοί οι δύστυχοι άνθρωποι, τυφλοί, χωλοί, άρρωστοι και ανάπηροι, να σέρνονται, να ανταγωνίζονται μάλιστα ποιος θα μπει πρώτος για να θεραπευτεί; Μόνο για έναν υπήρχε το έλεος του θεού; όχι για τον δεύτερο; Και με ποιο κριτήριο αυτό προσφέρεται; τη φυσική ετοιμότητα και επιδεξιότητα των αναπήρων και όχι την αρετή; την επιτυχία στην ανταγωνιστικότητα και όχι την ταπείνωση και τον πνευματικό αγώνα; Γιατί στον πρώτο και όχι στον καλύτερο; όλο αυτό δεν καταδεικνύει λίγη αγάπη και καθόλου δικαιοσύνη;

Εκτός τούτων, ποιός άγγελος του θεού θα μπορούσε να προκαλέσει αυτήν την ταραχή, να αντικρίσει αυτό το φαινόμενο και στη συνέχεια να επιστέψει αναπαυμένος ότι εξεπλήρωσε το θέλημα του θεού; Τελικά, τί έχει μεγαλύτερη σημασία; Η χαρά της θεραπείας του ενός ή το δράμα της τραγωδίας των πολλών; Και πώς ο ένας που θεραπεύθηκε, αν μάλιστα επιβραβεύεται για την πίστη του ή την αρετή του, είναι δυνατόν να χαρεί τη θεραπεία του, όταν οι υπόλοιποι συνάνθρωποί του οι συμπάσχοντες ως τώρα μαζί του, όχι μόνο δεν λυτρώνονται, αλλά αντικρίζουν την παράξενη αυτήν εύνοια του θεού να σκεπάζει τον έναν μόνο και μάλιστα όχι τον πιο καλό ή τον πιο ασθενή αλλά τον πιο «τυχερό»; Δεν προκαλεί αυτό; Είναι δυνατόν όλα αυτά να γίνονται κάτω από το βλέμμα του θεού και σύμφωνα με το θέλημά Του;

Είναι πολύ ανθρώπινη η ζήλεια, όταν θεραπεύεται ο γείτονάς σου και πνίγεσαι από την αίσθηση ότι έχασες εσύ την ευκαιρία. Δεν ξέρω αν αυτή η ζήλεια είναι αμαρτία που κολάζει, σίγουρα όμως είναι μαρτύριο που αφόρητα βασανίζει. Γιατί το επιτρέπει τόσο προκλητικά ο θεός;

Ο παράλυτος ομολογεί ότι «άνθρωπον ούκ έχω». Τριάντα οκτώ χρόνια παράλυτος ζει με μια ελπίδα· να μπει πρώτος στη δεξαμενή μετά την ταραχή του ύδατος, για να θεραπευθεί. Πώς όμως συμβαδίζει η αγάπη του θεού με την τόσο μακρά διάρκεια της αναπηρίας του παραλύτου; Γιατί να ζήσει ως ανάπηρος τα νειάτα του και να είναι υγιής στα γηρατειά του; Γιατί έπρεπε τριάντα οκτώ ολόκληρα χρόνια να περιμένει αυτός ο άνθρωπος τη θεραπεία του, μάλιστα ύστερα από συνεχείς απογοητεύσεις αναρίθμητων αποτυχιών; Γιατί έπρεπε η μόνη παρηγοριά αυτού του δύστυχου ανθρώπου να είναι η συνύπαρξή του με άλλους ομοιοπαθείς; Η αίσθηση ότι τελικά δεν είναι ο μόνος που υποφέρει ή ο μόνος που αποτυγχάνει κάθε φορά να θεραπευτεί; Γιατί ο θεός επιτρέπει τόσο πόνο και μάλιστα τόσο άδικα και άνισα κατανομημένο; Και ενώ τελικά φαίνεται ότι κάνει ένα θαύμα – που αναντίρρητα είναι θαύμα-, στην ουσία η όλη ατμόσφαιρα δημιουργεί μια αίσθηση απουσίας, όχι τόσο ανθρώπου – αυτή μπορεί να κατανοηθεί – όσο απουσίας του θεού; Αυτή με

κανέναν τρόπο δεν δικαιολογείται. Φαίνεται η δύναμή Του, αλλά δεν διακρίνεται η αγάπη Του. Πώς αυτός ο Θεός συνυπάρχει με τον Θεό του υπόλοιπου Ευαγγελίου;

Μήπως, όμως, κάτι υπάρχει που όχι μόνο ξεφεύγει από τον φακό της λογικής αλλά ενδεχομένως, όταν αυτή απομονώνεται, να την αποπροσανατολίζει και να την παραπλανά;

Αν ανοίξουμε το Ψαλτήρι, αν φυλλομετρήσουμε και μερικά πατερικά βιβλία, θα δούμε πόσο αυτή η αίσθηση της φαινομενικής απουσίας του Θεού πολλές φορές εκφράζεται από τα χείλη και του Δαυΐδ και των αγίων. Λέει κάπου ο Δαυΐδ: «ίνα τι, Κύριε, απέστης μακρόθεν» – γιατί κάθесαι από μακρυά; «υπεροράς εν ευκαιρίαις εν θλίψεσι;» – γιατί με περιφρονείς εκεί που πρέπει να έλθεις δίπλα μου, στις θλίψεις και στις ανάγκες μου; (Ψαλμ. θ' 22). Νοιώθω ξεχασμένος, νοιώθω εγκαταλελειμμένος. Μιλώ και δεν έρχεσαι, σε φωνάζω και δεν με ακούς, σε προσδοκώ και μένεις μακρυά. Απών ο Θεός από τη ζωή μου, τη στιγμή που Τον ζητώ, τη στιγμή που Τον έχω ανάγκη. «Χριστός καθεύδει», όπως λέει ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος (Επιστολή Π' Ευδοξίω Ρήτορι). Δεν είναι απών ο Θεός από τον κόσμο της ταραχής, των διενέξεων, των πολέμων, των αδικιών, των ασθενειών, των αμαρτιών, των παθών; Δεν είναι απών ο Θεός ακόμη και από το πάθος του Κυρίου, από τη σταύρωση και από την Ταφή Του; Ο Ίδιος ο Χριστός δεν είπε: «θεέ μου, θεέ μου, ίνα τί με εγκατέλιπες; (Ματθ. κζ' 46). Πώς όμως γίνεται ο πανταχού και πάντοτε Παρών να είναι απών;

Άραγε ο Θεός είναι πράγματι απών; Τόσο απών; Ή μήπως κάτι άλλο συμβαίνει; Μήπως πίσω από το λογικό σκάνδαλο κρύβεται μία λεπτή πνευματική λογική που συνδυάζει την αγάπη Του με την πτώση μας, τη δύναμή Του, με την ασθένειά μας, τη θεότητά Του με τη λογική αδυναμία μας, τη σοφία Του με την ανικανότητά μας να κατανοήσουμε το μυστήριό Του; Τί σημαίνει ότι το κήρυγμα του σταυρωμένου Θεού είναι «Ιουδαίοις μεν σκάνδαλον Έλλησι δε μωρία, αυτοίς δε τοις κλητοίς Ιουδαίοις τε και Έλλησι Θεού δύναμις και Θεού σοφία» (Α' Κορ. α' 23, 24); Μήπως η ταπεινή αποδοχή του πεπτωκότος κόσμου κρύβει όχι μόνο σοφία αλλά και

θεική δύναμη;

Σίγουρα ο θεός δεν μπορεί να συνυπάρχει με τον θάνατο που καθημερινά διαπιστώνουμε, την κατάρρευση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας που βλέπουμε, το ξέσχισμα της λογικής που περιγράψαμε. Ούτε η αγάπη Του το αντέχει ούτε η καθαρότητά Του το δικαιολογεί. Ο θεός είναι ζωή και μόνο. Και όταν δηλώνει την εξουσία του ο θάνατος, ο θεός είναι Ανάσταση. Όλα όσα αναφέραμε προηγουμένως είναι σωστά ως ερωτήματα που περιγράφουν τον κόσμο όπου κυριαρχεί ο θάνατος και η πτώση. Το μεγάλο ερώτημα είναι: πώς ο θεός που εποίησε τα πάντα «καλά λίαν» αποδέχτηκε την κυριαρχία της πτώσεως και του «κοσμοκράτορος του αιώνος τούτου» στον δικό Του κόσμο; Σε τελική ανάλυση, πώς εξηγείται ο θάνατος του Κυρίου και η ολόσωμη ταφή Του;

Φως σε όλα αυτά δίνει τα γεγονότα της Αναστάσεως του Χριστού και μόνο.

Αν προσέξουμε στις ευαγγελικές περικοπές που περιγράφουν την παρουσία του θεού, θα διαπιστώσουμε ότι οι ευαγγελιστές αντί να χρησιμοποιούν τη λέξη ήλθεν ο Κύριος – σαν να ήταν κάπου και ήλθε -. Προτιμούν την έκφραση εμφανίζει ή φανερώνει ο Χριστός τον εαυτό Του. Αυτό σημαίνει ότι το ερώτημα δεν είναι ο Χριστός, ο θεός, είναι παρών, αλλά πότε Αυτός μας εμφανίζεται και πότε και πώς εμείς Τον βλέπουμε και ο καθένας μας Τον αισθάνεται. Αν ήμασταν εμείς στην κολυμβήθρα και βλέπαμε τον άλλον να θεραπεύεται, θα λέγαμε ότι αυτό αποτελεί φανέρωση του θεού; Ή θα το ομολογούσαμε μόνον αν θεραπευόμασταν εμείς οι ίδιοι; Αν δούμε το θαύμα στον διπλανό μας, αυτό δεν είναι φανέρωση του θεού; Μόνον αν συμβεί στον εαυτό μας είναι; Μόνον αν εμφανιστεί στον χρόνο με τον τρόπο και τις προϋποθέσεις τις δικές μας είναι πειστική η παρουσία Του; Γιατί η ικανοποίηση της δικής μας επιθυμίας και όχι το γεγονός να είναι καθοριστικό της θεικής φανερώσεως; Τί αξίζει περισσότερο; Το έλασσον που είναι η θεραπεία μας ή το μείζον που είναι η φανέρωση του θεού και στους διπλανούς μας; Μήπως ο εγωισμός μας με κάποιον τρόπο αποτελεί την κύρια αιτία της

παραμορφώσεως της ουσίας και της βαθύτερης αλήθειας των γεγονότων;

Ο Θεός δεν είναι απών που έρχεται αλλά είναι παρών που κρύβεται. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το ρήμα που συνήθως οι ευαγγελιστές και οι πατέρες μας αγαπούν να χρησιμοποιούν είναι ότι εμφανίζεται, βγαίνει από το κρύψιμό Του και μας φανερώνεται. Και μας φανερώνεται στους ανθρώπους που μπορούν να βλέπουν. Πρέπει να υπάρξει μία συνεργασία της στιγμής του Θεού για την ψυχή μας και της καθαρότητας των οφθαλμών μας, για να αναγνωρίζουμε τον εμφανιζόμενο Θεό.

Το ευαγγελικό ανάγνωσμα δεν μιλάει για έναν μόνο παράλυτο, αλλά φανερά μεν μιλάει για τη στιγμή του ενός παραλύτου, διακριτικά δε υπαινίσσεται τη στιγμή όλων των παραλύτων αυτού του κόσμου, και φυσικά και τη δική μας. Υπάρχει ένα κυνηγητό του ανθρώπου με τον Θεό. Ο αληθινός Θεός δεν είναι αυτός που ξοδεύεται, αυτός ο οποίος εξευτελίζεται με πρόχειρες φανερώσεις κατά το θέλημα του ανθρώπου, αλλά είναι αυτός που κρύβεται στις ταπεινές γωνιές και στις μυστικές στροφές της πορείας αυτής της ζωής. Ο Θεός πράγματι υπάρχει. Σε εμάς απομένουν δυό πράγματα: το ένα είναι να κάνουμε την υπομονή του χρόνου και το δεύτερο είναι να κάνουμε τον αγώνα της καθαρότητας των οφθαλμών μας. Τότε σαν τον παράλυτο θα έρθει η ώρα μας. Μπορεί να είναι ύστερα από τριάντα οκτώ χρόνια, μπορεί να είναι αύριο, μπορεί να είναι πέντε λεπτά πριν σφραγίσουμε τα μάτια μας σε αυτόν τον κόσμο, αλλά υπάρχει πάντοτε η στιγμή του Θεού για όλους. Και τότε η μακρόχρονη αναπηρία που συνοδεύεται από θαυματουργική θεραπεία αποτελεί μεγαλύτερη ευλογία από την υγεία που στερείται εμπειρίας θεϊκής παρουσίας.

Η φανέρωση του Θεού – πάντα το ζούσε αυτό η Εκκλησία, δεν το έλεγε σαν μία διπλωματική υπεκφυγή -, η φανέρωση του Θεού στη ζωή μας είναι μυστική και πνευματική. Ο κόσμος που ζούμε είναι κόσμος πτώσεως, σύμφυτος με το θάνατο. Κι αν δεν πεθάνουμε σήμερα, θα πεθάνουμε αύριο. Κι αν σήμερα μας αναστήσει ο Χριστός, όπως τον Λάζαρο, ύστερα από λίγο καιρό θα φύγουμε απ’

αυτόν τον κόσμο. Κι αν δεν φύγουμε με αρρώστια ή αυτοκινητιστικό δυστύχημα, θα φύγουμε με άλλον τρόπο. Κάπως θα φύγουμε. Η παρουσία του Θεού είναι παρουσία για να δώσει στον καθένα μας την αίσθηση της σωτηρίας· όχι της υγείας, της δυνάμεως ή της ατέλειωτης ζωής σ' αυτόν τον κόσμο, αλλά τον πόθο της αθανασίας, την προσδοκία της αιωνιότητας. Να δώσει τη γλύκα ότι κι αν πονάμε, κι αν δοκιμαζόμαστε, κι αν αδικούμε, κι αν στερούμαστε ίσως την αμεσότητα της θεϊκής παρουσίας, όπως την αξιώνει η λογική και την απαιτούν οι φυσικές ανάγκες, μπορεί να ζούμε με ζεστασιά, την αίσθηση και την εμπειρία της πνευματικής Του παρουσίας στη ζωή μας. Τί ζυγίζουν οι δυσκολίες και οι δοκιμασίες, όταν ζούμε τον Χριστό μέσα μας, όταν έχουμε τον Θεό κοντά μας, όταν νοιώθουμε ότι βρισκόμαστε στη δική Του αγκαλιά! Όταν ο Κύριος ζούσε την εμπειρία της απόλυτης εγκατάλειψης στον σταυρό, εκεί ήταν η κατ' εξοχήν στιγμή της θεϊκής παρουσίας – ήταν αδύνατο να απουσιάζει ο Θεός τη στιγμή που επιτελείτο το έργο της θείας οικονομίας! Έτσι και μ' εμάς· η παρουσία του Θεού είναι απόλυτη και τέλεια στις δοκιμασίες και τους πειρασμούς μας, όταν η αίσθηση της εγκατάλειψής Του είναι εντονότερη. Είναι αδύνατο να απουσιάζει ο Θεός από τη σωτηρία μας!

Τελικά, κόσμος δεν είναι αυτός που φαίνεται αλλά ένας άλλος που υπάρχει και που πρέπει εμείς να τον διακρίνουμε, και τότε θα δοξάσουμε τον Θεό για τις πλούσιες ευλογίες που μας δίνει, για τη δυνατότητα όχι τόσο να αποκτήσουμε την υγεία μας – αυτήν κάποτε θα τη χάσουμε – ούτε πάλι να γλυτώσουμε από μία απειλή της ζωής μας – και για αυτήν θα έρθει το τέλος -, αλλά κυρίως να απολαύσουμε τη σωτηρία μας, τη δυνατότητα δηλαδή να γίνουμε κι εμείς μέτοχοι και μέλη της βασιλείας του Θεού αιωνίως και να αντικρίζουμε «πρόσωπον προς πρόσωπον» τον Θεό και Σωτήρα μας.

Η περιγραφή του θαύματος του παραλύτου της Βηθesda έχει και μερικές άλλου είδους λεπτομέρειες.

Το μεγαλείο του θαύματος εδώ έγκειται στο ότι το έργο Του ο Θεός δεν το κάνει με έναν άγγελο, αλλά το κάνει ο Ίδιος δια

του θεανθρώπου Ιησού. Αυτός θεραπεύει τον παραλυτικό. Αυτός τον πλησιάζει και στο θαύμα Του δεν χρειάζεται η τεταμένη προσοχή να παρατηρήσει κανείς τα σημάδια της αγγελικής καθόδου και της ταραχής του ύδατος, προκειμένου να μπορέσει να προλάβει. Στην περίπτωση μας, η προσοχή είναι του Χριστού: «τούτον ιδών ο Ιησούς», τον είδε ο Κύριος πριν καλά – καλά εκείνος Τον καταλάβει. Μάλιστα, όταν ο παράλυτος πήγε μετά τη θεραπεία του στον Ναό κι εκεί τον προκαλούσαν οι σκληρόκαρδοι Ιουδαίοι, εκείνος ομολογούσε ότι «ούκ ήδει τις εστίν» (στ. 13), δεν ήξερε ποιός ήταν αυτός ο οποίος τον έκανε καλά. Τότε, λέει ο Ευαγγελιστής, παρουσιάστηκε ο Κύριος, τον πλησίασε και του φανερώθηκε. Και ο άνθρωπος αυτός επανήλθε στους Ιουδαίους και ομολόγησε ότι «Ιησούς εστίν ο ποιήσας αυτόν υγιή» (στ. 15)

Υπάρχει και ένα άλλο ενδιαφέρον σημείο. Ο παράλυτος δεν χρειάστηκε άνθρωπο να τον σπρώξει, δεν χρειάστηκε να συρθεί, αλλά ο Κύριος τον θεραπεύει με έναν λόγο, μια απλή ερώτηση, που έχει προφανή απάντηση. Τον ρωτά αν θέλει να γίνει καλά. Και αυτός – τί παράξενο! – δεν Του λέει «θέλω», αλλά κάνοντας μια σειρά λαθών αποκρίνεται: «Κύριε, άνθρωπον ούκ έχω». Πήγαινε δηλαδή για να θεραπευτεί, έχοντας απογοητευτεί από τον άγγελο, προφανώς μη έχοντας καμία ελπίδα θεραπείας από τον θεό. Η μόνη του ελπίδα ήταν να βρει έναν άνθρωπο για να τον σπρώξει, «ίνα όταν ταραχθή το ύδωρ, βάλη με εις την κολυμβήθραν» (στ. 7)

Το πρώτο του λάθος ήταν ότι δεν απάντησε όπως ένοιωθε, «ναι, Κύριε, θέλω», αλλά έδωσε εξηγήσεις. Το δεύτερο λάθος ήταν ότι πήγαινε στον τόπο της θεραπείας και προσδοκούσε θαύμα χωρίς να προσδοκά τον θεό. Την θεραπεία δεν την ήθελε προφανώς από τον θεό, ίσως δεν την πίστευε. Το τρίτο ήταν ότι έδειξε και μια φιλαυτία, «ενώ δε έρχομαι εγώ, άλλος προ εμού καταβαίνει» (στ. 7), ενώ εγώ πλησιάζω δυστυχώς με προλαβαίνει κάποιος άλλος και εκείνος θεραπεύεται. Ίσως είναι μια δικαιολογημένη φιλαυτία, μια φυσική φιλαυτία, είναι πάντως φιλαυτία και όχι ανωτερότητα. Θέλω εγώ να γίνω καλά, ο εαυτός μου με ενδιαφέρει. Και δυστυχώς με προλαβαίνουν οι άλλοι και γίνονται

αυτοί καλά και όχι εγώ. Έτσι μεταφράζεται αυτό που είπε.

Θα περίμενε κανείς να τον επιπλήξει κάπως ο Χριστός για όλα αυτά, αλλά δεν το κάνει. Και δεν κάνει ούτε ένα σχόλιο, ούτε προσπαθεί να τον αφυπνίσει. Απλά, τον προτρέπει να σηκωθεί, να πάρει το κρεβάτι του και να περπατήσει. Και τον αφήνει και φεύγει.

Ο Κύριος θεραπεύει χωρίς να αφήσει ίχνη της ταυτότητός Του, χωρίς να ταράξει με το πομπώδες όνομά Του. Γι' αυτό και παρέμεινε άγνωστος στον ευεργετημένο παράλυτο. Δεν τον τάραξε με τον λόγο και τη νουθεσία Του. Δεν τον αναστάτωσε με την προτροπή της αλλαγής της ζωή του. Αλλά και κάτι ακόμη· δεν του κάνει μισή τη θεραπεία, ώστε το υπόλοιπο μισό να διαμαρτύρεται και να του δημιουργεί ανειρήνευτη κατάσταση. Δεν του θεραπεύει μόνο το σώμα, αλλά μετά από λίγο τον βρίσκει στον Ναό και του κάνει και τη θεραπεία της ψυχής. «Μηκέτι αμάρτανε», από εδώ και πέρα μην αμαρτάνεις, «ίνα μη χειρόν σοι τι γένηται» (στ. 14), για να μη σου συμβεί τίποτε χειρότερο, εξυπονοών ότι η πηγή της παραλυσίας και του δράματός του ήταν η κατάσταση της αμαρτίας του. Ο Κύριος δεν βιάζεται να τα κάνει όλα μαζί και στον ίδιο τόπο, αλλά του θεραπεύει πρώτα το σώμα, μετά του θεραπεύει την ψυχή· στην αρχή στον τόπο του δράματός του, και έπειτα στον τόπο της λατρείας, στον Ναό.

Το Ευαγγέλιο αυτό δεν αποτελεί μια υπόμνηση ενός θαύματος μόνο, αλλά αποτελεί μια αφορμή αφύπνισης για όλους μας. Όλοι βρισκόμαστε παράλυτοι με πνευματική τύφλωση, με αναπηρία, με χωλότητα, με ξηρότητα, με αδυναμία στα πόδια, με ανεπάρκεια στα χέρια, ξεγελασμένοι από τον ορθολογισμό μας, γύρω από μια κολυμβήθρα, την κολυμβήθρα των δακρύων και των χαμένων ελπίδων αυτής της ζωής. Η Εκκλησία προσπαθεί να επαναπροσανατολίσει την καρδιά μας από τη νοοτροπία των σταγόνων του θεϊκού ελέους της Παλαιάς Διαθήκης προς τον ωκεανό της αγάπης του Θεανθρώπου.

Από το βιβλίο:

«Εκεί που δεν φαίνεται ο Θεός».

**ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ**

Εκδόσεις: Σταμούλης. Αθήνα 2009.